

EBA/GL/2026/01

2026. gada 9. janvāris

Pamatnostādnes,

ar ko precizē kritērijus Regulas (ES)
Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta
18) apakšpunktā minēto darbību
identificēšanai

1. Atbilstība un ziņošanas pienākumi

Šo pamatnostādņu statuss

1. Šis dokuments ietver pamatnostādnes, kas izdotas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 16. pantu¹. Kompetentajām iestādēm un finanšu iestādēm saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 16. panta 3. punktu jā dara viss iespējamais, lai ievērotu šīs pamatnostādnes.
2. Pamatnostādnēs ir izklāstīts EBI skatījums uz attiecīgu uzraudzības praksi Eiropas finanšu uzraudzības sistēmā vai par to, kā konkrētā jomā jāpiemēro Savienības tiesību akti. Kompetentajām iestādēm, kuras definētas Regulas (ES) Nr. 1093/2010 4. panta 2. punktā un uz kurām šīs pamatnostādnes attiecas, tās jāievēro, attiecīgi iekļaujot savā praksē (piemēram, veicot grozījumus savā tiesiskajā regulējumā vai savos uzraudzības procesos), tostarp gadījumos, kad pamatnostādnes ir paredzētas galvenokārt iestādēm.

Ziņošanas prasības

3. Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 16. panta 3. punktu kompetentajām iestādēm līdz 04.05.2026 jāpaziņo EBI, ka tās ievēro vai paredz ievērot šīs pamatnostādnes, vai arī jānorāda to neievērošanas iemesli. Ja šajā termiņā nebūs saņemts šāds paziņojums, EBI uzskatīs, ka kompetentās iestādes šīs pamatnostādnes neievēro. Paziņojumi jānosūta, iesniedzot EBI tīmekļvietnē pieejamo veidlapu ar norādi "EBA/GL/2026/01". Paziņojumus nosūta personas, kuras ir pilnvarotas kompetento iestāžu vārdā ziņot par pamatnostādņu ievērošanu. Par visām izmaiņām atbilstības statusā arī jāziņo EBI.
4. Paziņojumus publicēs EBI tīmekļvietnē saskaņā ar 16. panta 3. punktu.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1093/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/78/EK (OV L 331, 15.12.2010., 12. lpp.).

2. Priekšmets, piemērošanas joma un definīcijas

Priekšmets

5. Šajās pamatnostādnēs saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 4. panta 5. punktu ir precizēti kritēriji Regulas (ES) Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta pirmās daļas 18) apakšpunktā minēto darbību identificēšanai, lai noteiktu palīgpakalpojumu uzņēmumu, kā definēts Regulas (ES) Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta 18) apakšpunktā (“palīgpakalpojumu uzņēmums” – “ASU”).

Piemērošanas joma

6. Šīs pamatnostādnēs piemēro saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 pirmās daļas II sadaļā noteikto piemērošanas līmeni.
7. Šīs pamatnostādnēs piemēro, lai jebkuru uzņēmumu kvalificētu kā “palīgpakalpojumu uzņēmumu” saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta pirmās daļas 18) apakšpunktu.

Adresāti

8. Šīs pamatnostādnēs ir adresētas kompetentajām iestādēm, kas definētas Regulas (ES) Nr. 1093/2010 4. panta 2. punkta i) un viii) apakšpunktā, kompetentajām iestādēm, kas definētas Regulas (ES) Nr. 2023/1114 3. panta 1. punkta 35) apakšpunktā, un finanšu iestādēm, kas definētas Regulas (ES) Nr. 1093/2010 4. panta 1. punktā.

Definīcijas

9. Ja nav norādīts citādi, termini, kas lietoti un definēti Regulā (ES) Nr. 575/2013, Direktīvā 2013/36/ES vai Direktīvā 2013/34/ES, tāda pati nozīme ir arī šajās pamatnostādnēs.

3. Īstenošana

Piemērošanas sākuma datums

10. Šīs pamatnostādnes piemēro no 04.05.2026.

4. Pamatnostādnes par palīgpakalpojumu uzņēmumiem

4.1. Vispārīgi noteikumi

11. Uzņēmums nav jāuzskata par *ASU*, ja ir izpildīts viens no šādiem nosacījumiem:
- a. tas ir tīri industriāla pārvaldītājsabiedrība, īpašam nolūkam dibināta sabiedrība, kas veic vērtspapīrošanu, apdrošināšanas pārvaldītājsabiedrība, kā definēts Direktīvas 2009/138/EK 212. panta 1. punkta f) apakšpunktā, vai jauktas darbības apdrošināšanas pārvaldītājsabiedrība, kā definēts minētās direktīvas 212. panta 1. punkta g) apakšpunktā, izņemot gadījumus, kad jauktas darbības apdrošināšanas pārvaldītājsabiedrībai ir meitasuzņēmums, kas ir iestāde;
 - b. tas jau atbilst iestādes, finanšu iestādes vai finanšu sektora sabiedrības definīcijai, kas sniegta Regulas (ES) Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta 3), 26) un 27) apakšpunktā, jebkāda iemesla dēļ, izņemot to, ka tas ir *ASU*.
12. Iestādes konsolidētajā finanšu stāvoklī iekļauts *ASU* jāuzskata par *ASU* attiecībā uz jebkuru citu uzņēmumu.

4.2. Kritēriji, ar ko nosaka darbības, kuras uzskatāmas par darbībām, kas tieši izriet no banku darbības, saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta 18) apakšpunkta a) punktu

13. Darbības, kuras ir būtiskas Direktīvas 2013/36/ES I pielikuma 1., 2. un 6. punktā minēto banku pamatpakalpojumu vērtības ķēdei, jāuzskata par darbībām, kas tieši izriet no banku darbības. Šīs darbības ietver:
- a. komerciālo vai mājokļu kredītu vai noguldījumu starpniecību;
 - b. kredītu apkalpošanu, tostarp gadījumos, kad to veic kredītu apkalpotāji Direktīvas (ES) 2013/36/ES 3. panta 8. punkta izpratnē;
 - c. iestādes vai finanšu iestādes atsevišķu klientu kredītpējas izvērtēšanu;
 - d. parādu atgūšanu;
 - e. nodrošinājuma vērtēšanu;
 - f. atsavināto aktīvu iegādi, turēšanu īpašumā, pārvaldīšanu un likvidāciju; un

- g. aizdevumu starpniecību un izplatīšanu, izmantojot inovatīvus kanālus, piemēram, kolektīvās finansēšanas pakalpojumus, savstarpējo aizdevumu platformas vai aizdevumu tirgus, ja šīs darbības veicina aizdevumu izsniegšanu.
14. Šo pamatnostādņu 13. punkta a)–f) apakšpunktā minētās darbības jāuzskata par darbībām, kas tieši izriet no banku darbības, tikai tad, ja tās galvenokārt tiek sniegtas vai veiktas iestāžu vai finanšu iestāžu interesēs.

4.3. Kritēriji, ar ko nosaka darbības, kuras uzskatāmas par palīgdarbībām, kas saistītas ar banku darbību, saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta 18) apakšpunkta b) punktu

Vispārējie kritēriji

15. Darbība jāidentificē kā “ar banku darbību saistīta palīgdarbība”, ja tā atbalsta, papildina, vai balstās uz iestādes vai finanšu iestādes sniegta jebkura Direktīvas 2013/36/ES I pielikuma 1.–12., 15., 16. un 17. punktā un Direktīvas 2014/65/ES I pielikuma A vai B iedaļā uzskaitītā pakalpojuma vai veiktas darbības nodrošināšanu saistībā ar finanšu instrumentiem, kas uzskaitīti Direktīvas 2014/65/ES I pielikuma C iedaļā (“atbalsta, papildina vai balstās uz banku darbību”).
16. Lai novērtētu, vai darbības ir ar banku darbību saistītas palīgdarbības, pamatojoties uz 15. punktā izklāstītajiem kritērijiem, novērtējumam:
- a. jāattiecas tikai uz darbībām, ko veic uzņēmumi, kuriem, ja tos uzskata par ASU, jāpiemēro vai var tikt piemērota prudenciālā konsolidācija saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 11. un 18. pantu un Regulā (ES) 2022/676 paredzētajiem kritērijiem. Tas ietver mātesuzņēmumus, meitasuzņēmumus un kopīgas struktūras, kā arī visas citas situācijas, kas norādītas Regulas (ES) Nr. 575/2013 18. panta 3. un 5. punktā un 6. punkta a) un b) apakšpunktā; un
 - b. jābūt veiktam, ņemot vērā to, cik būtiska ir darbības saikne vai saistība ar 15. punktā minētās iestādes vai finanšu iestādes darbību.

Atbalsta banku darbību

17. Šo pamatnostādņu 15. punkta piemērošanas kontekstā darbība atbalsta banku darbību, ja tā būtiski uzlabo banku procesu efektivitāti un lietderību vai nodrošina vai atvieglo banku produktu un/vai pakalpojumu sniegšanu klientiem. Šādu atbalsta pakalpojumu sniegšana citiem grupas ASU jāuzskata par netiešu atbalstu.
18. Neskarot 17. punktu, par darbībām, kas atbalsta banku darbību, jāuzskata šādas darbības:

- a. operacionālais atbalsts, piemēram, procesu optimizācija un infrastruktūras izstrāde un uzturēšana;
- b. klientu attiecību atbalsts, piemēram, klientu un bankas mijiedarbības veicināšana (piemēram, klientu apkalpošanas platformas);
- c. riska pārvaldība un atbalsts regulatīvo prasību izpildē;
- d. stratēģisks un konkurētspējas atbalsts, piemēram, tirgus izpēte, lielo datu analīze, inovācijas un digitālā pārveide vai tirdzniecību veicinošas aktivitātes;
- e. atbalsta struktūrvienības un administratīvais atbalsts, piemēram, cilvēkresursu pārvaldība vai dokumentu pārvaldība.

Papildina banku darbību

19. Šo pamatnostādņu 15. punkta piemērošanas kontekstā darbība papildina banku darbību, ja:
- a. tā ļauj grupā esošai iestādei vai finanšu iestādei, izmantojot konkrētus izplatīšanas un tirdzniecības kanālus, paplašināt savu banku pakalpojumu un produktu piedāvājumu uzņēmuma klientiem; vai
 - b. uzņēmuma nebanku pakalpojumi un produkti, izmantojot īpašus izplatīšanas un tirdzniecības kanālus, tiek piedāvāti un sniegti grupā esošas iestādes vai finanšu iestādes klientu bāzei.
20. Nosakot to, vai darbība papildina banku darbību, jāpaļaujas uz objektīvu un faktisku novērtējumu, nevis uz iestādes vai finanšu iestādes, vai uzņēmuma abstrakto iespēju piedāvāt savus pakalpojumus un produktus vienai un tai pašai klientu bāzei.

Balstās uz banku darbību

21. Šo pamatnostādņu 15. punkta piemērošanas kontekstā darbība balstās uz banku darbību, ja:
- a. lai veiktu savu darbību, tā būtiski balstās uz attiecīgajiem banku produktiem vai pakalpojumiem, ko nodrošina grupā esoša iestāde vai finanšu iestāde (piemēram, KYC, aizdevumu pieteikumu pārvaldība, kredītriska novērtējums). Tāpēc novērtējumā jāiekļauj operacionālās un personāla atkarības; vai
 - b. tā lielā mērā balstās uz finansējumu, kuru grupā esoša iestāde vai finanšu iestāde sniedz, lai finansētu tādu produktu vai pakalpojumu sniegšanu, kuri ir daļa no tās darbības. Iestādēm ne tikai jāņem vērā uzņēmuma saņemtais finansējums, bet arī jāizvērtē, vai pastāv skaidra apņemšanās nodrošināt finansējumu.

Operatīvā noma

22. Šo pamatnostādņu piemērošanas kontekstā operatīvajai noma jāattiecas uz nomas līgumu, kurā nomniekam netiek būtībā nodoti visi riski un ieguvumi, kas saistīti ar iznomātā aktīva īpašumtiesībām.
23. Saskaņā ar vispārējiem kritērijiem, kuri paredzēti 15.–21. punktā, operatīvās nomas darbības jāuzskata par palīgdarbībām, kas saistītas ar banku darbību, jebkurā no šādām ilustratīvām situācijām:
- a. aktīvu noma tiek nodrošināta iestādēm vai finanšu iestādēm grupas ietvaros vai ārpus tās (piemēram, ēku vai telpu noma);
 - b. aktīvu nomu papildina periodiska bankas produktu vai pakalpojumu piedāvāšana un pārdošana nomniekam ar grupā esošas iestādes vai finanšu iestādes starpniecību (piemēram, norēķinu konta vai maksājumu pakalpojumi); vai
 - c. aktīvu noma lielā mērā balstās uz banku darbību, tostarp situācijās, kad uzņēmums:
 - i. lielā mērā balstās uz attiecīgajiem banku produktiem vai pakalpojumiem, ko sniedz grupā esoša iestāde vai finanšu iestāde. Piemēram, ja i) līguma iniciēšana un apstrāde balstās uz grupā esošas iestādes vai finanšu iestādes veiktu kredītriska novērtējumu vai ii) nomas maksājumu iekasēšanu vai jebkādas darbības operatīvās nomas prasību vai pamatā esošo aktīvu atgūšanai pārvalda grupā esoša iestāde vai finanšu iestāde; vai
 - ii. lielā mērā balstās uz grupā esošu iestāžu vai finanšu iestāžu sniegto finansējumu.

Īpašuma turēšana īpašumā vai pārvaldīšana

24. Saskaņā ar 15.–21. punktā noteiktajiem vispārējiem kritērijiem īpašuma turēšana īpašumā vai pārvaldīšana jāuzskata par palīgdarbību, kas saistīta ar banku darbību, jebkurā no šādām ilustratīvām situācijām:
- a. šī darbība atbalsta banku darbību, tostarp situācijās, kad:
 - i. uzņēmuma īpašumā vai pārvaldībā esošie īpašumi tiek izmantoti, lai atbalstītu banku darbību (piemēram, banku filiāles vai galvenie biroji); vai
 - ii. uzņēmumam tiesības īpašumu turēšanai īpašumā rodas tieši banku darbības rezultātā.
 - b. šī darbība papildina banku darbību, tostarp situācijās, kad:

- i. uzņēmums aktīvi tirgo saviem klientiem banku papildproduktus vai pakalpojumus (piemēram, hipotēkas), kas atbalsta grupas kombinētās pārdošanas stratēģiju;
 - ii. grupā esošas iestādes vai finanšu iestādes aktīvi piedāvā un pārdod saviem klientiem ieguldījumus nekustamā īpašuma fondos vai iegulda pārvaldībā esošos klientu aktīvus šādos nekustamā īpašuma fondos, kuru īpašumus lielā mērā pārvalda uzņēmums; vai
 - iii. uzņēmuma īpašuma pārvaldības pakalpojumi (piemēram, klientu ieguldījumu īpašuma pārvaldība) tiek tirgoti kā banku darbības papildpakalpojumi (piemēram, portfeļa pārvaldība).
- c. darbība lielā mērā balstās uz banku darbību, tostarp situācijās, kad:
- i. īpašumu, kas pieder uzņēmumam vai ko tas attīstījis, finansēšanai uzņēmums lielā mērā balstās uz grupā esošu iestāžu vai finanšu iestāžu finansējumu; vai
 - ii. uzņēmums savas darbības veikšanai balstās uz noteiktiem banku produktiem vai pakalpojumiem, ko sniedz grupā esošas iestādes vai finanšu iestādes. Šiem pakalpojumi ietver projektu finanšu riska novērtējumu, riska pārvaldību, atbilstības atbalstu vai citus pakalpojumus, kas apliecina augstu savstarpējās saistības un atkarības līmeni ar uzņēmumu.

Datu apstrādes pakalpojumu sniegšana

25. Saskaņā ar 15.–21. punktā sniegtajiem vispārējiem kritērijiem datu apstrādes pakalpojumu sniegšana jāuzskata par palīgpakalpojumu, kas saistīts ar banku darbību, jebkurā no šādām ilustratīvām situācijām:
- a. tā atbalsta banku darbību, nodrošinot, ka banku darbības tiek veiktas efektīvi (piemēram, banku darbību atbalstošo operētājsistēmu izstrāde un/vai uzturēšana). Šādu datu apstrādes pakalpojumu sniegšana citiem grupas ASU arī jāuzskata par netiešu atbalstu banku darbībai;
 - b. tā papildina banku darbību, piemēram, uzlabojot banku produktus vai pakalpojumus, pievienojot tiem vērtību vai papildinot tos. Šajā sakarā jāņem vērā sistemātiskas kombinētās pārdošanas prakses un kopīgi izplatīšanas kanāli; vai
 - c. tā būtiski balstās uz banku darbību, piemēram, ja datu apstrādes pakalpojumi balstās uz datiem, ko sniedz banku darbība vai kas saistīti ar banku darbību (piemēram, klientu maksājumu datu analīzes sniegšana).

4.4. Tādu Regulas (ES) Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta 18) apakšpunkta c) punktā minēto darbību noteikšana, kuras uzskatāmas par līdzīgām a) un b) punktā minētajām darbībām

26. Lai piemērotu Regulas (ES) Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta 18) apakšpunkta c) punktu, kompetentajām iestādēm bez liekas kavēšanās jāpaziņo EBI par darbību, ko var uzskatīt par līdzīgu darbībai, kura minēta a) un b) punktā, norādot attiecīgo uzņēmumu, kas veic darbību, un paskaidrojot, kāpēc tā darbība jāuzskata par līdzīgu arī saskaņā ar šīm pamatnostādnēm.
27. EBI jāpiemēro šīs pamatnostādnēs, lai noteiktu, vai saskaņā ar 26. punktu paziņotā darbība ir līdzīga Regulas (ES) Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta 18) apakšpunkta a) un b) punktā minētajām darbībām.

4.5. Palīgpakalpojumu uzņēmuma galvenā darbība

28. Uzņēmums jāuzskata par tādu, kas veic Regulas (ES) Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta 18) apakšpunkta a), b) vai c) punktā minētās darbības kā galveno darbību, ja šo darbību kopējais apjoms aptver vismaz 50 % no jebkura no šādiem rādītājiem:
 - a. uzņēmuma aktīvi, pamatojoties uz tā individuālo situāciju;
 - b. uzņēmuma ieņēmumi, pamatojoties uz tā individuālo situāciju;
 - c. uzņēmuma personāls, pamatojoties uz tā individuālo situāciju.
29. Darbība jāuzskata par uzņēmuma galveno darbību pat tad, kad tas nav pārsniedzis nevienu no 28. punktā noteiktajiem sliekšņiem, ja kompetentā iestāde, izvērtējot katru gadījumu atsevišķi, to par tādu ir noteikusi.